

הכה מאשימים את הכל

כרליפה החמורה

בשביל מתי גולן, הכתב המדיני של הארץ, זה היה סקום. הוא גילה ששני אישים סובייטים בכירים ביקרו בחשאי בארץ, נודעו עם השרים הבכירים בממשלה. המטרה: לשכנע את ישראל שכדאי לה לנקוט עמדה חיובית כלפי ועידת ז'נבה, ולרמוז כי תמורת גישה זו מוכנה ברית המועצות לחדש, בבוא היום, את יחסיה עם ישראל ולערוב לביטחונה.

מאמץ סובייטי זה לא היה חדש. הוא התחיל בוועידת ז'נבה, כאשר נפגש שר החוץ אנדרי גרומיקו עם עמיתו אבא אבן, אחרי שיחות הכנה בלתי-רשמיות עם אי-שם ישראלים, ששהו בעיר השווייצית. מאז נפגשו שגרירי ישראל וברית המועצות בווינגטון כמה פעמים, ביוזמת הדיפלומט הסובייטי. בוא המישלחת הסובייטית ליש-ראל מעיד על הגברת מאמץ זה. היה זה ביקור שחאי, עם פירסומו, החל מייד מישחק-הניחשים: מי גרם להדלפה? המרליפה: מוסקבה. גירסה אחת רצה לייחס את העניין דווקא לסובייטים. לדעת בעליה, ניצלו הסובייטים את ממשלת ישראל התמימה. הם רצו להפעיל לחץ על מצרים, לרמוז לה שיש לברית המועצות אופציות נוספות במרחב. אם מצרים לא תחזור לרקוד לפי החליל ה-סובייטי, תוכל ברית המועצות להסתדר גם עם ישראל.

פיצוץ העניין עכשיו נועד להבהיל את אנוואר אל-סאדאת, ולהרתיע אותו מהתקרבות יתר אל הנרי קסינג'ר.

המרליפה: ריבין. לפי גירסה אחרת, היה הכל תמרון ישראלי דווקא. מאחר שארצות הברית מפעילה לחצים על ישראל, רצה יצחק רבין לרמוז לאמריקאים שגם לישראל יש אופציות. אם תתרחק ארצות הברית מישראל, תתקרב ישראל לברית המועצות.

היה זה הסבר הגיוני. למרבה הצער, היה יותר מדי הגיוני. ממשלת ישראל אינה מסוגלת לנהל מדיניות כליכך מותאמת. המרליפה: פרס. הגירסה השלישית, והסבירה ביותר, היתה זו שיגאל אלון האמין בה.

אלון משוכנע כי ההדלפה באה מצד שימעון פרס, ונועדה רק למטרה אחת: להכשיל את אלון עצמו.

ואכן, העניין פורסם דווקא ערב צאתו של אלון לארצות הברית (ראה להלן). שם יעמוד ממלא במצב קשה מאד. קסינג'ר כועס עליו, ואף פירסם זאת ברבים, מפני שהוא משוכנע, כי אלון הוליד אותו שולל בהבטחות חסרות-שחר על גמישות ישראל, לית, ערב צאתו למסע-הביש שלו במרחב. עכשיו נודע לקסינג'ר, באמצעות העיתון הישראלי, שבאותו זמן ניהל אלון מישחק כפול, נגשש עם הסובייטים והסתיר זאת מעיני האמריקאים. הדבר מערער את מעמדי דו של אלון עוד יותר.

התוצאה: נוסף על מתיחות אלון-קסינג'ר, גר נוצרה עתה גם מתיחות אלון-פרס.

היישבו שניים יחדיו

בלתי אם נועדו?

אדון העמיר את

קסינג'ר בפני ברירה:

דהומינו או לתת

זו פטירת לחי

מי יום את פגישת יגאל אלון עם הנרי קסינג'ר? הארץ, כפי הפגישה נערכת ביוזמתם של הישראלים. אלון דאג להכריז בפה מלא, בנמל-התעופה לוד, שהיא נערכת על פי בקשתו של קסינג'ר. היה זה מצב מביש למדי, כי הרושם שנתקבל הוא ששר-החוץ הישראלי הוא אורה בלתי-קרוא, ופורץ מבעד לדלת של מרחב-מאונס.

הזמנה מאינס. מבחינה פורמלית, צודקים שני הצדדים.

אחרי פיצוץ שליחות קסינג'ר, החלה ארצות הברית להפעיל לחץ גלוי וחמור על ישראל. היחסים בין שתי המדינות החלו

מתקרבים למשבר מסוכן ביותר. אחד מאמצעי-הלחץ: ארצות הברית מנעה את ביקוריהם של שרים ישראלים בכירים, ביניהם יגאל אלון, שימעון פרס והושע רבינוביץ (העולם הזה 1962).

אלון החליט, בדעה אחת עם רבין, לפרוץ את המצור. הוא סידר לעצמו הזמנה לנאום בכינוסים יהודיים ובאסיפות מטעם המגבית. אחרי שיצר עובדה מוגמרת זו, שלח את שימחה דיניץ אל קסינג'ר, להודיע לו שאלון עומד להופיע. הדבר העמיד את שרי-החוץ האמריקאי בפני דילמה קשה: אי-הזמנת אלון לשיחה, בשעה שזה נמצא בארצות הברית, היתה מהווה סטירת-לחי חסרת תקדים למדינת ישראל, והכרזת מלחמה על המינסד היהודי בארה"ב. בפני אפשרות זו נרתע גם קסינג'ר. הוא הודיע לדיניץ שישמח להיפגש עם אלון לשיחה, כך שמבחינה פורמלית אכן הוזמן אלון.

מיפלגות

פעילותו של פעיל

חצי מוקד אישר,

אך החצי השני

הטיד וטו עד הפגישה

עם נציג אש"ף

הידיעה, שפורסמה ביום השישי האחרון בידעות אחרונות, היתה מוסמכת. הכתב המדיני שלמה נקדימון הודיע כי ח"כ מאיר פעיל, נציג מוקד בכנסת, יצא לאירופה כדי להיפגש, בין השאר, עם סעיד חמאמי, ראש משרד אש"ף בלונדון. חמאמי, בן 34, יליד יפו, איש אירגון פתח שהשתתף בקרב כראמה, היכה גלים בולט, כאשר פירסם לפני כמה שבועות תוכנית מרחיקת-לכת לכינון שלום בין ישראל ובין מדינה פלסטינית, שתקום בגדה המערבית וברצועת-עזה. מומחים לענייני פלסטין יודעים כי מזה קרוב לשמונה שנים מטיף חמאמי, בקרב אש"ף ופתח, לדיעה זו. לדעת רבים, הוא משמש כדוברו של יאסר עראפאת עצמו. שרדין אינו רוצה להתחייב פומבית לקו זה, מסיבות טכסיות.

הרעיון שפעיל ייפגש עם איש זה עלה במוסדות המרכזיים של תנועת "תכלת אדום", אחד משני המרכזים של מוקד. הוא זכה בהסכמה כללית. מאחר שתנועה זו מתייחסת בחיוב לרעיון הקמתה של מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, ומת-קרבת בשטח זה לדיעות תנועת מרי. בנייעה למק"י. אולם המרכיב השני של מוקד — המיפלגה הקומוניסטית הישראלי — התחייסה לדיעה בצורה אחרת. בניגוד לתכלת אדום, מתייחסת מק"י בשלילה טוטאלית לאש"ף. ד"ר משה סנה

באותה ידיעה הביע נקדימון את הרשעה, על טען מקורות זרים, כי חמאמי כבר נפגש בחודש ינואר עם אורי אבנרי, בעת ביקורו של זה בלונדון. אבנרי עצמו דיווח מעל עמודי העולם הזה (1955) על פגישות עם אישים פלסטניים, מבלי לזהותם.

נהגיהרה לניארו

האם צריכים לנטוע לשוק?

ח"כ מאיר פעיל (מימין)

האם מותר להיפגש?

מפוסטר! קרא הראשון-לציון, הרב עובדיה יוסף, לעבר נהגו הצעיר שלמה זביחי. זביחי החל מוציא את חפציו האישיים מתוך מכונית הוולוו הלבנה של הרב הראשי הספרדי לישראל, כשהוא רותם מזעם. אך הוא השתלט על עצמו והחליט להסתלק מן המקום בשקט. הוא אכן עשה זאת, אך את צעדיו המתרחקים ליוותה קריאתו של הרב: "אני עוד אראה מה לעשות איתך אחרי התגים!"

רק לא קנייות. חגיגת הסתיו חלף, אך שלמה זביחי לא נקרא לשוב לנהוג את מכונית-השרד של הרב הראשי.

זביחי, בחור צעיר, דתי, בשנות העשרים לחייו, התמרד כנגד מעבדו לפני כחודש ימים, בסברו לנסוע לערוך קניות בשוק ובמכולת עבור הראשונה-לציון, הרבנית, אשתו של הרב. הוא טען כי הוא מוכן להסיע את כבוד הרב יומם-ולילה, אך אינו מסכים לבצע עבורו שירותי-בית מסוג זה. גם אם פירוש הדבר שהרבנית תילאץ לבצע אותם בכבוד-הרובעצמה.

הרב הסביר לנהגו הצעיר, כי המדינה העמידה לרשותו את המכונית והנהג כדי לשלתו, וכי מבחינה זו מעמדו הוא כמעמד שר. הרב טען שהוא משתתף בהוצאות אחוקת-הרכב, ולכן זכותו היא להשתמש בו גם לצרכיו הפרטיים.

זביחי לא השתכנע. ומשום-כך שילחו הרב חזרה לביתו, לתלאיבי.

ממלא-המקום. זביחי, הממתין לסימני חיים מהרב, אמר השבוע: "הרב אמר לי שאחרי הפסח יחזיר אותי לעבודה, ואני עדיין מחכה לו. אני יודע שבמקומי עובד בינתיים שלמה לניארו. אני יודע מי הוא. לניארו סיפר לי על ההרפתקאות שלו בא"י רופה."

כי נהגו החדש של הרב עובדיה, לניארו, לשעבר נהגו הפרטי של הרב הראשי אוגוסטמן, נעצר בקיץ 1973 על-ידי מיש-טרט שווייץ באשמות שונות, ואחרי ש-שחרר ממעצרו חזר ארצה. השבוע טען כי בידו מיסמך המוכיח כי הוא חף-משפט. לניארו שיכנע את הרב עובדיה כי, בניגוד לנהגו המודח, מוכן הוא למלא את כל דרישותיהם של הרב והרבנית ולנסוע אפילו לקניות. "הרב פשוט מעדיף אותי על זביחי", אמר, "מפני שאני גר בירושלים, ואילו הוא גר בתלאיבי."

לעומת זאת טען עורך-הדין יוסף דווייץ, דוברו של הרב עובדיה יוסף, כי זביחי נשלח לחופשה ללא-אחשלום לפני כשבוע ימים. על-פי בקשתו, דווייץ הודיע שאינו יודע דבר ואינו מוכן להגיב על עניין סירובו של זביחי לערוך קניות עבור משק-הבית של הרב. "זה לא עניין ציבורי", אמר.

כנייבית אצל השרים. גילה נציג אירגון הנהגיה-שרים בישראל: "זביחי לא פנה אלינו. אנחנו היינו עוזרים לו, ומדבר רים עם הרב עובדיה. לגבי רוב הנהגיה השרים, בעיית הנסיעות לצורך קניות לבית אינה קיימת כלל. "אנחנו מרגישים עצמנו כבנייבית אצל השר שאותו אנו משרתים. בתקנות לא כתוב שעלינו לנסוע לקניות. מצוינו שם רק שעלינו לנסוע לפי הוראותיו של השר, ולהבטיח אותו."

* עם המשורר סמיה אל-קאסס, איש ר"ת, ברבישח בתלאיבי.

המנוח עלה אף על מנחם בגין בניגוי "אירגוני הטרור" מעל בימת הכנסת. ממשיכי דרכו של סנה מקפידים לשי-מור על תיאום בינם ובין מייסדי-החוץ, המממן רבות מפעולותיהם בחו"ל, והרוי-אה בברכה את פעילות החברות הכלי-כליות של מק"י. משום כך תובעת מק"י להדגיש בכל גילוי-דעת של מוקד ש-ההגדרה העצמית הפלסטינית יכולה להת-בטא במסגרת ירדן, או בפרוצדיה עי-מה — כפי שעושה ממשלת-ישראל עצמה. משום-כך היכתה הידיעה בידעות אחר-ונות את אנשי מק"י בהלם. הם לא ידעו כלל על הדיון בהנהלת תכלת-אדום, והם איימו בהסקת מסקנות אם לא יסי-תייג מוקד פומבית מן הידיעה.

וכך, באותו יום שישי, ארבע שעות בלבד אחרי הופעת גילון ידעות אחר-ונות שהכיל את הידיעה הנכונה, שירד הרדיו הודעה רשמית מטעם מוקד, המכ-תיש כל כוונה של מאיר פעיל להיפגש עם נציג אש"ף. תכלת-אדום נכנעה ל-מק"י שוב.

יחסי-חוץ

האיש שלנו בציאד

אחר מעמודי-התווך

שד המישטר שנפד

במדינה האפריקאית

היה ישראלי

בדירה ברחוב רחל בתלאיבי נעצר לרגע הדופק. בבית מישפחתו של דויד ליבון נגשה אשתו הנהגה לטלפון, בחשך כמוס, עד שנודע לה שבעלה נמצא חי ובריא בסנגאל. הידיעה שהבהילה את חנה ליבון השאירה את שאר אורחי ישראל אדישים לגמרי: עוד הפיכה סרצה בעוד מדינה אפריקאית. הפעם זה קרה בצ'אד, המדינה השחורה שמדרום ללוב. הנשיא שתחוק במישטר של עריצות במשך 15 שנה, בעזרת כידוני חילי-מצב הצרפתי, נהרג.

היועץ נעדם. אחד מעמודי-התווך של המישטר שנפל היה ישראלי, ששמו אינו ידוע בישראל כלל. היה זה אחד מקומי הישראליים, שיצאו לכבוש באופן פרטי את אפריקה, הגיעו לעמדות-מפתח במדינות השונות.

לפני 20 שנה היה ליבון כתב של סוכנות עיתים בלוד. היום הוא יועץ בכמה מדינות. בצ'אד היתה לו עמדה מרכזית במיוחד. נפילת הנשיא והשתלטות הצבא על הי מדינה שמה, כנראה, קץ לעמדה זו.

מנגנון

נסיעות הראשונה-לציון

נהגו שד הרב סירב לנסוע

לערוך קניות — והרב

שנח אותו הביתה

"מהיום אתה יכול להישאר בבית! אתה

* אחרים: ג'ז גולן, מי שהיה יועצו המדיני של נחום גולדמן, שהפך יועץ בכיר לנשיא סנגאל; אלי לבל, כתב על המישטר, לשעבר, שהפך יועץ כלכלי בכיר בגינאה, התפטר והפך לאחר מכן אחד מראשי קבוצת מצפן באירופה.